

Posudek diplomové práce

Diplomant: Erik Tůma

Název práce: Kodifikace občanského práva v českých zemích v letech 1918-1964

Konzultantka: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Diplomová práce studenta posledního ročníku magisterského studia Fakulty právnické ZČU v Plzni Erika Tůmy se zařadila mezi skupinu diplomových prací, které se věnují jak období první ČSR, tak obdobím po roce 1948, a to se zaměřením na konkrétní právní odvětví. V případě Erika Tůmy se jedná o právní analýzu vývoje občanského práva v českých zemích.

Na úvod je nutno poznamenat, že se autor zhostil svého úkolu velmi dobře a byl schopen provést podrobnou analýzu této problematiky, zhodnotit složitý proces a jeho důsledky. Práce je svým charakterem spíše popisná, než přinášející nějaké nové poznatky.

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do šesti zásadních kapitol.

V celkem obsáhlém a výstižně psaném pojednání se autor cílevědomě snažil vystihnout hlavní rysy původně rakouského občanského zákoníku z roku 1811, platného až do roku 1950. Jeho text mu po důkladném studiu byl podkladem k pochopení řady institutů tvořících základy moderní civilněprávní teorie. S využitím vybraných prací známých „klasiků“ občanského práva, např. Jana Krčmáře (postrádám např. J. Sedláčka, F. Roučka, V. Knappa a další), přiblížil Všeobecný občanský zákoník rakouský, zejména ustanovení o osobách a o věcných právech.

Druhá polovina práce je vyhrazena kodifikaci z roku 1950. Také v ní si autor všímá v první řadě úpravy práv osob a vlastnického práva. Výsledkem autorova úsilí je vedle charakteristiky také částečné srovnání obou kodexů. Omezené možnosti, rozsah práce i časový limit, nedovolovaly hlubší a širší analýzu, účel předložené diplomové práce však byl vcelku dosažen. Autor správně poukázal mj. na to, jak některé instituty obsažené v obou kodexech mají pod stejným názvem odlišnou právní úpravu. Pravdivé je také tvrzení, že v řadě případů

hlavně z ideologických důvodů byly do občanského zákoníku zahrnuty nedokonalé právní konstrukce, např. v otázkách převodu vlastnického práva k nemovitostem nebo komplikovanost způsobilosti k právním úkonům osob mladších 18 let.

V práci autor mohl mj. podrobněji přihlédnout k dobovému jevu, nekritickému přebírání sovětského vzoru pro občanský zákoník z roku 1950. Autor nezapomíná ani na právní úpravu rodinného práva, i když v menší míře, než by se dalo očekávat. Kvalitu práce mohly zvýšit také konkrétní odkazy na stránky důvodové zprávy, o kterou na více místech textu opírá autor svoje závěry. Poslední kapitola analyzuje občanský zákoník z roku 1964. I zde je uveden jeho vznik, obsah a rozdíly oproti předchozím právním úpravám.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autor dodržel normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpal z dostupných pramenů a literatury, uvedl poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Postrádám cizojazyčnou literaturu. Předložená diplomová práce prošla kontrolním systémem Thesis s výsledkem shody 3%.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Erika Tůmy k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň velmi dobře až výborně s ohledem na obhajobu.

Otázka k obhajobě:

1. Jaké byly okolnosti vzniku samostatného zákona o právu rodinném z roku 1949?
2. Jakým způsobem probíhal zákonný zásah do vlastnického práva v první ČSR, resp. první pozemková reforma?

V Plzni dne 12.4.2023

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.